



MDI  
Enghavevej 31, 1  
1674 København V  
Tlf. 3324 8100  
info@mdi.dk  
www.mdi.dk

## **Københavns Kommune har en unik mulighed for at implementere skolereformen – et indspil**

København d. 24. juni 2013

Til Borgerrepræsentationen, Københavns Kommune

Med afsæt i forliget om folkeskolereformen d. 7. juni, står kommunen nu overfor at skulle implementere en skolereform, som taler ind i det stærke samarbejde og den samtænkning der har fundet sted skoler og fritidshjem/klubber imellem, igennem en 10-årig periode. Det er ambitiøse og visionære politikere i København der har haft ambitionen om at lærer- og pædagogfagligt samarbejde i et ligeværdigt samspil, skaber et fælles og bedste fokus på barnets trivsel, udvikling og læring. Der har derfor været afsat penge til indsatsen og der er lagt rigtig mange lokale kræfter i at udvikle og etablere stærke samarbejdsrelationer.

### **Samtænkning – stærkt samarbejde**

Gennem de 10 år samtækningsprojektet har kørt, har vi kun hørt enige udtalelser – uanset om de er fra skole, fritidshjem eller forældre – om, hvorfor det er lykkedes godt mange steder at etablere et berigende samarbejde mellem fritidshjem/klub og skole. Det skyldes, at grundlaget for samarbejdet udspringer af en formaliseret ligeværdighed mellem parterne. Det er derfor meget centralt, at man i København udmønter den ny skolereform, så man også fremover bygger samarbejdet mellem skoleleder og fritidshjem/fritidsklub leder på et ligeværdigt samarbejde – fx i et partnerskab. Det vil sikre blikket for hinandens faglighed, viden og praksis og det er herigennem børnene vil komme til at profitere allermost af en skole, som skal noget andet end det vi kender i dag.

### **Vide rammer for lokal udmøntning i kommunen**

MDI hæfter sig positivt ved aftaletekstens formuleringer om, at kommunerne får lokal frihed og fleksibilitet til at tilrettelægge den understøttende undervisning, hvor særligt den pædagogfaglige dimension er tænkt ind. MDI har d. 12. juni 2013 haft en dialogcafe med Troels Ravn fra folketinget og MDI's medlemsinstitutioner, hvor Troels Ravn også udtrykte stor forståelse og lydhørhed for det særlige udviklingsforløb i København, som ikke må ruller tilbage med en reform der forankrer ansvaret for samtænkningen hos skolelederen, men må basere sig på ligeværdighed og videreudvikling af det der allerede sker i dag.

### **Øget chancelighed og inklusion i et ligeværdigt samarbejde**

Et af de væsentlige elementer i reformen er udvikling af flere og differentierede læringsformer, som kan styrke såvel de stærke som de svageste børn og øge inklusion.

Det vil derfor være oplagt at bygge videre på de gode erfaringer fra samtænkningen i København, hvor der med de anderledes fysiske rum og rammer, der er i fritidshjem/klub, kan støttes op om de svagest stillede børn. De anderledes læringsrum og former, der er udviklet, og hvor fx lærere og pædagoger er i fritidshjemmet sammen i stedet for skolen, er til gavn for de børn, som har svært ved de traditionelt mere

snævre former i skolen. Set i et børneperspektiv er det meget vigtigt at bevare og videreudvikle dette ligeværdige samarbejde mellem lærere og pædagoger. Særligt i forhold til at nå målet om at øge elevernes trivsel.

### **Helhed i dagen - ikke blot i skolen**

I det styrkede fokus på trivsel og udvikling i folkeskolen, må man ikke slække ambitionen og fokus på børnenes fritidsliv. Dels er det vigtigt at værne om børnenes fritid og være tydelige på vigtigheden af den kvalitet som børnene beriges med i FRI-tiden - i timerne inden skoletiden og efter skoletiden, selvom den er blevet indskrænket. Dels er det vigtigt at det giver mening for forældre, således at de fortsat kan se værdien og viljen til at betale for en reduceret fritidshjem- eller klub-tid. En ambitiøs skolereform må ikke resultere i uambitiøse fritidstilbud med det resultat at børnene hænger på gaden fra kl. 15 om eftermiddagen og ikke bliver set og hørt som de i dag gør i "det frie-institutionsliv". Med f.eks. et intensiveret SSP-arbejde til følge. Det kalder på en ligeværdighed mellem skoletid og fritid, mellem skoleleder og fritidsleder.

### **Skolereformen set i lyset af organiseringen på daginstitutions- og fritidshjemområdet**

Endelig vil en eventuel påtænkt omlægning af fritidshjem og klubber til organisatorisk at høre under skolen – uanset om fritidshjemmene er kommunale eller selvejende – betyde en opbrydning i det andet store projekt i kommunen, nemlig etableringen af klynger, forpligtende netværk og partnerskaber gennem de sidste 3 år. Her ser MDI at de forpligtende netværk har haft en stor effekt på udveksling af faglighed, sparring og styrket ledelse, som institutionerne har profiteret rigtig meget af og som tilsvarende kan skabe effekt og videreudvikle relationen mellem skole og frit/klub.

### **Benyt forældreengagementet**

Skolereformen lægger op til en øget interaktion og et bedre samspil med lokale aktører. Den selvejendes institution er i sin konstruktion forankret hos forældrene, som har den overordnede ledelses- og udviklingskompetence. Med de lokale forældre der er engagerede og medskabere af det selvejendes institutionsliv, vil der også være mulighed for at trække lokalsamfundet og de lokale ressourcer ind i institutions- og skolelivet, på en anden måde end vi kender i dag. Det er en god og interessant platform at forankre og videreudvikle skolen og fritidslivet på, i et lokalområde med involvering af de lokale aktive kræfter.

### **MDI finder det derfor vigtigt at:**

- fritidshjem og klubber fortsætter med selvstændig ledelsesfunktion og forældrebestyrelser, således at den pædagogiske faglighed får en ledelsesmæssig tydelighed. Gerne udbygget med understøttende funktioner i forhold til det tværfaglige samarbejde med andre offentlige aktører og relationsarbejdet med forældre og lokalsamfund
- kommunen giver mulighed for lokalt at kunne indgå forpligtende partnerskaber skole og fritidshjem/klub imellem, således at helheden og det tværfaglige samarbejde får bedst mulige betingelser til gavn for børnene, både i skoletiden og i morgen og sen-eftermiddagstimerne
- midler afsat til kompetenceudvikling af ledere understøtter viden om og forståelse for tværfaglighedens vigtighed og hinandens viden og praksis
- klubber og fritidshjem skal kunne tiltrække stærke faglige pædagogkræfter og dermed også tilbyde ansættelser i form af fuldtidsstillinger. For at det kan ske, er det vigtigt at fastholde pædagogstillinger i regi af klub og fritidshjemmene og så med mulighed for at skolen rekrutterer pædagogtimer fra fritidshjem og klubber, hvor fritidshjem/klubberne har ansættelsesforholdet og det faglige udviklingsansvar og i samarbejde med skolen sikrer et godt tværfagligt samarbejde

MDI mener, at der i København er udviklet et unikt forarbejde med samtænkningen, som der bør bygges videre på i udmøntningen af den nye folkeskolereform i København – for børnenes skyld. Vedlagt et par eksempler fra praksis omkring arbejdet med samtænkningen og tværfagligheden.

Anders Zorck

Kirsten Birk Olsen

Direktør

Organisationskonsulent

cc.:

Administrerende direktør Else Sommer  
Direktør Tobias Børner Stax  
Ressourcedirektør Steen Enemark Kildesgaard  
Stabschef Thomas Berlin Hovmand  
Kapacitetsstyring, Kontorchef Henriette Bjørn Nielsen  
Områdechefer  
Københavns Forældreorganisation, KFO  
BUPL, Hovedstaden  
LFS  
Selvejende fritidshjem og klubber i Københavns Kommune  
Paraplyorganisationen FRIE  
Børneringen  
Danske Daginstitutioner

## **Fritidsklub "Hjørnet", Præstekær**

### **Brønshøj**

#### **Netværket: Den røde tråd**

##### Beretning om arbejdet fra samtænkningen fra pædaogerne:

Vi prioriterer tiden til at indfange og se "det hele barn" her i klubben. Ud fra denne forståelse går vi ind i samarbejdet med skolen, hvor vi ser problemer eller vanskeligheder. F.eks. har vi en dreng på 12 år, som er omgænger i skolen, hvor vi har oplevet at han mistrives og var modløs. Han fortalte selv, at han blev mobbet af sine gamle klassekammerater. Vi etablerede kontakt med forældre og klasselærer, og etablerede et særligt samarbejde og fokus på drengens trivsel, samt lagde resurser ind i den gamle klasse for at arbejde med mobning og styrkelse af fællesskabet.

Vi er ventil for mange af børnenes problemer: F.eks. En 10 årig dreng kommer i klub en dag og spontant fortæller, at han kan lide at komme i klub, fordi man her kan få ordnet de konflikter der har været i løbet af skoledagen. Klubben fungerer som et frirum, hvor man også kan læsse af og hvor problemerne kan prioriteres og handles på. Netop derfor mener vi, at vi er med til at styrke børnenes udvikling og trivsel, særligt i form af vores styrkede samarbejde med skolen.

Vi er opmærksomme på vores status som rollemodeller og kulturbærere, og oplever at disse kompetencer er til stor nytte i samarbejdet med skole – især omkring det enkelte barn og børnene imellem.

Vi pædagoger ser en stor resurse i at arbejde hele vejen rundt om barnet. Vores omdrejningspunkt er, at arbejde med barnet/børnegruppens sociale kompetencer. Vi ser en stor vigtighed i dette, da vi oplever at børn der ikke fungerer socialt eller mistrives, ikke formår at få en fornuftig skolegang.

## **Adventskirkens børnegård, Randbøllen**

### **Vanløse**

#### **Netværk ME5**

##### Beretning om arbejdet med samtænkningen fra pædagoger og leder:

Vi har haft samtænkning nu i 10 år. Fritidshjemmet deltager i skolen, har haft 200 timer i 0. Klasse og 80 timer i 1. – 3. Klasse. Klubben har deltaget i forældremøder, møder med lærerne hvor der har været behov, og lavet fælles strategier for de enkelte grupper (piger, drenge eller hele klassen)

På det administrative plan har vi et udvalg bestående af en ledelsesrepræsentant og medarbejderrepræsentant for hver institution. Det udvalg har stået for den overordnede planlægning og andre ad hoc opgaver. Alle der deltager i samtænkning samles hvert år i maj, hvor vi holder fælles oplæg og planlægning, derefter er det i hver klasse den enkelte lærer og pædagog, der selv har fundet ud af hvad klassens behov er og har planlagt forløb ud fra det. Da der i forbindelse med lærernes ændrede arbejdstid, blev fjernet timer til forberedelse i samtænkning, valgte skolen, at prioritere et timetal til de lærere der havde 0. – 3. Klasse, således at der stadig er timer til fælles forberedelse og planlægning. Vi har på fritidshjemmene i skoleåret 13/14 også valgt, at fortsætte efter den 'kendte' model, selvom der i det 'stærke samarbejde' ikke direkte lægges op til at pædagogerne deltager i skolearbejdet. Vi har så mange gode oplevelser og erfaringer med samarbejdet at det vil være forkert at stoppe.

Der har været mange forskellige forløb, alle med fokus på det sociale liv i klassen og bevægelse. Der har været længere forløb, som er mundet ud i teaterforestilling, musik mm. Der har været deltagelse i klassens tid, hvor fokus har været på trivsel, sprog mm og der har været deltagelse på ture og i fleksuger. En fast tilbagevendende tradition har været fastelavn. Her har vi sammen med lærerne lavet arrangement på institutionerne, således at børnene ikke har skullet forholde sig både til fastelavn i skoletiden og derefter på frit.

Vi har i det skoleår der er gået bl.a. deltaget i klassens tid i 3. klasse. Der har i disse timer været fokus på hvordan børnene interagerer med hinanden, deres sprog mm. Ved at der både har været lærer og pædagog tilsted i disse timer, har der været en rød tråd til det arbejde vi så har arbejdet videre med i skolen og på institutionen. Børnene har mærket, at vi arbejder sammen og har et fællesskab omkring gruppens trivsel og vi er fælles om at få gruppen til at blive velfungerende.

**Skt. Johannes gaarden**

**Nørrebro**

**Netværket: Pro4N**

Praksis fortællinger fra fritidshjemmet i forhold til stærkt samarbejde

Vi arbejder med børnenes sociale liv, og samarbejder med lærerne i forhold til at generere trivsel i klasserne. Konkret havde vi en gruppe piger i anden klasse der sidste år fungerede dårligt sammen i skolen. Efter nogle samtaler med lærerne, forældrene og pigerne iværksatte vi et projekt på fritidshjemmet, hvor vi understøttede pigernes læring i forhold til at respektere hinanden og i forhold til at se andre sider af hinanden end de fastlåste roller de ser dem selv og hinanden i, til dagligt i skolen.

Pigerne har i dag et bedre samarbejde og selvom de stadig har konflikter nu og da, bliver det ikke så voldsomt, og pigerne kommer selv til personalet på fritidshjemmet og beder om hjælp. Klasselæreren gør brug af nogle sociale spilleregler i skolen, som pigerne har været med til at definere på fritidshjemmet.

Styrker fra klubben i forhold til praksis fortællinger.

Vi ser generelt vores faglig styrke i, at vi arbejder fleksibelt og helhedsorienteret med barnet i centrum, og bestræber os på at arbejde med mange udviklingsveje. F.eks. har vi en pædagog som dagligt deltager på skolen, hvor hun spiser med en pige der lider af anoreksi.

Vi har i flere omgange taget hånd om børn, der af den ene eller anden årsag, ikke har et skoletilbud. I øjeblikket modtager vi om formiddagen en dreng uden et skoletilbud, og øver dansklæsning og praktiske færdigheder, for aktivt at fastholde ham i en læringsbaseret rytme, og agere forebyggende i forhold til en ellers passiv tilstand.

Vi har lige afholdt netværksmøde med forældre og klasselærer, i forbindelse med et barn der mistrives, og aftalt en fælles handleplan.

## **Præstekær Fritidshjem**

### **Brønshøj**

#### **Netværk: Den røde tråd**

##### En beretning fra en pædagog om det gode samarbejde mellem pædagoger og lærere

I det enkelte skoleår var der for de forskellige årgange i indskolingen nedsat nogle teams, som bestod af lærerne fra klasserne og pædagogerne på fritidshjemmene.

På 2. årgang var vi tre lærere fra hver klasse på årgangen, tre pædagoger fra to forskellige tilknyttede fritidshjem. Inden skoleåret startede mødtes årgangens team, hvor vi i fællesskab fik drøftet hvilken slags børnegruppe der var både i de enkelte klasser samt på hele årgangen. Da vi i grove træk havde talt omkring børnegruppen fandt vi ud af et fælles tema/ fokuspunkt, for skoleårets tværfaglige projekter. Vi var enige om at projekterne på lige fod både skulle indeholde det sociale som det faglige aspekt. Vi aftalte at vi ville have fokus på børnenes trivsel, adfærd og relationer med hinanden både i klasserne og på hele årgangen.

Vi fik afstemt forventningerne til hinanden i forhold til planlægning, handling og evaluering, så både pædagoger og lærere fungerer på lige fod. Ideer og forslag omkring projektforsløb var hermed muligt for alle. Vi var gode til at se begge professioners kompetencer og styrker samt de gode fysiske rammer, som fritidshjemmet har.

Værkstederne foregik både på skolen og på fritidshjemmene. På skolen var der lavet et værksted, hvor børnene skulle bage boller. Her skulle de samarbejde om at måle ingredienser af til dejen, hvor de sammen skulle støtte hinanden i at læse opskrift samt regne og tælle sammen. Et andet værksted foregik på det ene fritidshjem, hvor børnene skulle lave forskellige samarbejdsøvelser som f.eks. forhindringsbane og gætte gåder. Her skulle børnene overvejende bruge og øve deres kommunikation med hinanden. Det tredje værksted foregik på det andet fritidshjem, hvor børnene to og to skulle massere hinanden på skift. Formålet var at hvert barn fik en fornemmelse af deres egen grænse i forhold til berøring og af hvordan andre reagerer. Efter massagen skulle børnene i fælles fora med hinanden snakke om hvad der var behageligt, ubehageligt og hvad der kunne være grænseoverskridende.

Sidste dag i ugen mødtes alle børn, pædagoger og lærere på årgangen hvor de bagte boller blev spist og der blev leget ude i det gode vejr.